

בבית-הדין האזורי לעבודה בחיפה

ע"ב 1175-06, עב 1465/06 ד"ר זגייר - "אחוה"
בי"ס אזורי מקיף לדרוזים בגליל המערבי בע"מ

6 באוגוסט 2010

בפני כב' השופטת דלית גילה
נציג ציבור - משה קידר
נציג ציבור - עמי לוי

המבקש/התובע ד"ר עלי זגייר, 020941852
(המשיב) עיי ב"כ עוה"ד חוסיין ע. זגייר, דיאן קשקוש

-

המשיבה/הנתבעת "אחוה" בי"ס אזורי מקיף לדרוזים בגליל המערבי בע"מ, 510623697
(המבקשת) עיי ב"כ עוה"ד אילן גורביץ, קרן אבידן

פסק-דין**פתיח**

1. לפנינו בקשתו של ד"ר עלי זגייר (להלן: **התובע**) לאישור פסק-בורר, שניתן ביום 25.3.06, ועניינו תשלום פיצויי פיטורים מוגדלים לתובע, מעבר לסכומים שנצברו לזכותו ברכיב זה ב"מבטחים" וכן תשלום בגין אי ניצול ימי מחלה. מנגד, עומדת בקשתה של החברה המנהלת את "אחוה", בית הספר האזורי המקיף לדרוזים בגליל המערבי בע"מ (להלן: **הנתבעת**), לביטולו של פסק-הבורר.

2. יצוין, כי הבקשה לביטול פסק-הבורר הוגשה על ידי מר סברי אבו סאלחה - מנהלה האדמיניסטרטיבי של הנתבעת (להלן: **אבו סאלחה** או **המנהל האדמיניסטרטיבי**), ביום 24.4.06 (להלן: **הבקשה הראשונה לביטול**), ונסבה על העילות המנויות בס"ק 1, 2, 7, 9 ו-10 לסעיף 24 **לחוק הבוררות**, התשכ"ח-1968. רק ביום 7.5.06 הוגשה בקשה לביטול מטעם הנתבעת עצמה (להלן: **הבקשה השניה לביטול**), ובה נטען לעילות ביטול נוספות, גם מכח ס"ק 3 ו-4 לסעיף 24 הנ"ל. בהחלטתנו, מיום 26.8.07, קבענו, כי יש לראות בבקשה הראשונה לביטול - בקשה מטעם הנתבעת, שהבקשה השניה לביטול איננה יכולה "לתקן" מבלי שנתבקשה רשות לכך, לכן, עילות הביטול שיידונו הן אלה שהועלו בבקשה הראשונה, בלבד. בקשה לתיקון הבקשה לביטול פסק-בורר נדחתה בהחלטתנו מיום 24.9.07.

3. הנתבעת ערערה על החלטה זו, ובעקבות הסכמה שהושגה בית-הדין הארצי [בר"ע 85/08], הוגשה ביום 20.2.08 בקשה מתוקנת לביטול פסק הבוררות, היתה לבקשה השניה לביטול. לאור זאת, המחלוקת בין הצדדים נסבה סביב השאלה, האם התקיימה אחת מן העילות לביטול פסק-בורר, או יותר, המנויות בס"ק 1, 2, 3, 4, 7, 9 ו-10 לסעיף 24 **לחוק הבוררות**.

4. עוד יצוין, כי מטעמו של התובע הוגשו תצהירי התובע עצמו [ת/1 ו-ת/10], וכן תצהיריהם של עיזאת חלבי [ת/2]; (להלן: **חלבי**) ועיזאת עאיק [ת/6 ו-ת/11]; (להלן: **עאיק**) - אשר שימשו חברי הוועד המנהל של הנתבעת בתקופה הרלוונטית לתביעה, ושל עו"ד עבאס עבסי (מועדי) שערך חוות-דעת ראשונה בעניינו של התובע, כפי שיפורט להלן [ת/9] (להלן: **עו"ד עבסי**). מטעמה של הנתבעת הוגשו תצהיריו של אבו סאלחה [נ/6 ו-נ/7], וכן תצהיריהם של חסן חביש [נ/4] (להלן: **חביש**) והאני ת'אבתי [נ/8] (להלן: **ת'אבתי**), שתפקדו גם הם כחברי הוועד המנהל. שני חברי וועד נוספים - נור מועדי ותימור דאהר (להלן: **מועדי ודאהר**, בהתאמה) - לא התייצבו לדיון ועדותם לא נשמעה. בנוסף לכל אלה, העיד לפנינו גם הבורר עצמו - עו"ד גיאמל חייר (להלן: **עו"ד חייר או הבורר**), בהתאם להחלטתנו מיום 9.2.09.

5. להלן יובאו העובדות הדרושות למתן הכרעה, כפי שהוכחו מתוך מכלול כתבי הטענות של הצדדים, העדויות שנשמעו במהלך בירור המחלוקת והראיות שהוגשו לתיק בית-הדין. לאחר מכן, על בסיס עובדות אלה, תוכרע השאלה - האם התקיימה עילה מהעילות הנתענות על ידי הנתבעת לביטול פסק-הבורר, כמצוין לעיל.

העובדות הצריכות לעניין

6. בשנת 1974 החל התובע את עבודתו כמורה בב"ס "אחוזה" (להלן: **ביה"ס**), שבבעלות המועצה המקומית ירכא (להלן: **המועצה**), אשר נוהל על ידי הנתבעת, שהיא חברה בע"מ.

7. ביום 2.6.92 נחתם הסכם קיבוצי מיוחד בין הנתבעת לבין ארגון המורים העל-יסודיים (להלן: **ארגון המורים**), להסדרת תנאי עבודתם של המורים בביה"ס [ת/1, נספח 20] (להלן: **ההסכם הקיבוצי**); וכך קובע סעיף 6 להסכם הקיבוצי, לעניין תשלום פיצויי פיטורים [ההדגשות הוספו]:

6" א. מוצהר ומוסכם כי החברה מתחייבת להיות אחראית כלפי כל אחד מן המורים המועסקים בביה"ס לפיצויי-פיטורין, המגיעים לו, לפי החוק, על כל היקף משרתו של המורה במשך השנים. לצורך חישוב פיצויי-הפיטורים תלקח בחשבון כל תקופת עבודתו של המורה בביה"ס. התשלומים של המעסיק לקופת הפנסיה "מבטחים" ילקחו בחשבון כחלק מפיצויי הפיטורין המגיעים למורה.

ב. אין באמור בסעיף 6א' דלעיל כדי לפגוע ו/או למנוע תשלום פיצויי פיטורים מוסכמים בשיעור העולה על זה הקבוע בחוק.

8. ביום 14.6.00 נחתם הסכם בין המועצה והנתבעת לבין המכללה למינהל (להלן: **המכללה**), לפיו הועבר ניהול ביה"ס לידי המכללה, החל מיום 1.9.00 [נ/6, נספח ב'] (להלן: **הסכם העברת הניהול**).

9. סעיפים 15-19 להסכם העברת הניהול, מסדירים את מעבר עובדי ביה"ס, לרבות המורים, להיות עובדי המכללה, כדלקמן:

15. **מוסכם בזאת בין הצדדים כי עובדי בית הספר אשר המכללה תמצא לנכון להעסיקם, לרבות מנהל, מורים, מדריכים, עובדי המינהל והמזכירות, וכל עובדי המינהל האחרים, יהיו, החל מיום 1.9.2000 עובדי המכללה, ושכרם, לרבות תנאים נלווים, זכויות סוציאליות והפרשות לגמל ולפיצויי פיטורין, ישולמו, בכפוף לאמור בסעיף 16 להלן, על ידי המכללה ישירות מתקציב בית הספר. כל מורה, מדריך או עובד אחר בבית הספר יקבל מן המכללה כתב מינוי אשר יקבע את תנאי העסקתו, בהתאם למקובל ברשת בתי הספר של המכללה.**

16. מוסכם בזה כי האחריות לזכויות עובדי ומורי בית הספר, תהיה כדלקמן:

16.1. עובדים/מורים אשר יפוטר עד יום 31.8.2000 (כולל): האחריות הבלעדית לתשלום כל הזכויות המגיעות להם, לרבות תשלום מלוא זכויותיהם בגין תקופת עבודתם עד למועד זה ובכלל זה פיצויי פיטורין וזכויות סוציאליות/פנסיוניות, תחול על המועצה [הכוונה למועצה ולנתבעת, לפי פתיח להסכם זה - ד. ג.].

16.2. לגבי עובדים/מורים שיפוטר בתקופה שבין 1.9.2000 ובין 31.8.2001: המועצה תישא במלוא ההפרש בין הזכויות המגיעות להם על פי דין ו/או על פי הסכם ובין הסכום אשר ישולם להם בפועל (להלן: "הזכויות העודפות").

16.3. לגבי עובדים/מורים שיפוטר בתקופה שבין 1.9.2001 ובין 31.8.2002: המועצה והמכללה ישאו, בחלקים שווים, בזכויות העודפות.

16.4. מבלי לגרוע מן האמור לעיל, היה ויוחלט, לא יאוחר מיום 31.8.2001 על סגירת מגמת/מגמות לימוד בבית הספר: המועצה תישא במלוא הזכויות העודפות של עובדים/מורים אשר יפוטר בעקבות סגירת המגמה/המגמות.

16.5. בכפוף לאמור בסעיף 16.4 לעיל, היה ועובד/מורה יפוטר על ידי המכללה לאחר יום 1.9.2002 שלא במסגרת סגירת מגמת לימוד, תישא המכללה בתשלום זכויותיו העודפות למלוא תקופת עבודתו בבית הספר.

16.6. למען הסר ספק יובהר כי בכל הקשור בזכויות המורים, תיגברנה הוראות ההסכם שייחתם בין המכללה, ארגון המורים והמועצה על הוראות הסכם זה.

17. **המועצה מתחייבת כי כל הסכומים שיש להפריש בגין עובדי/מורי בית הספר, בין על פי דין ובין על פי הסכמים קיבוציים ו/או אישיים ו/או אחרים, לרבות הפרשות בגין פיצויי הפיטורים של העובדים/המורים והכל עד יום 31.8.00, הופרשו במלואם ובמועד, וכי במקרה של פיטורים של איזה מעובדי/מורי בית הספר אין חובה לשלם למפוטר פיצויי פיטורים.**

18. מוסכם בזה כי האחריות העובדים שיהיו מעוניינים בכך, בכפוף לאמור בסעיף 15 לעיל ובכפוף להוראות כל דין, יועסקו ע"י המכללה החל מיום 1.9.00 ללא זכויות עבר כלשהן כלפי המכללה.

19. **מוסכם כי במקרה שעל אף האמור לעיל תוגש תביעה כלשהי נגד המכללה על ידי עובד שעבד בבית הספר בין היתר או רק בגין תקופת העסקה שעד יום 31.8.00, תשפה המועצה את המכללה בגין כל הוצאה שתוציא המכללה עקב תביעה זו,**

לרבות הוצאות ניהול התביעה, ובגין כל סכום בו תחויב המכללה, אם תחויב, לשלם לעובד, לרבות הוצאות משפט וש"ט עו"ד. כן מוסכם כי האמור לעיל יחול גם על כל תביעה אחרת, מכל מין וסוג שהוא, אשר תוגש כנגד המכללה ואשר תתייחס, כולה או חלקה, לתקופה שלפני 1.9.2000.

10. ביום 22.8.01 נחתם הסכם בין המועצה, החברה-הנתבעת, המכללה, וארגון המורים, על מנת להסדיר את תנאי העברתם של המורים מעובדי הנתבעת להיות עובדי המכללה [נ/6, נספח ג' (להלן: **הסכם העברת העובדים**)]; ואלה הסעיפים הרלבנטיים העיקריים [ההדגשות הוספו]:

6" ...

ג. מוצהר ומוסכם כי לצורך חישוב פיצוי על ימי מחלה שנצטברו ו/או ימי מחלה בלתי מנוצלים ו/או גרירת ימי מחלה על כל היקף המשרה, **יראו את המעביד האחרון (המכללה למנהל) כמי שהעסיק את המורה מאז תחילת עבודתו בבעלות (בבית הספר) ממנה הוא מועבר לבעלות הנוכחית.** המועצה והחברה [הנתבעת - ד. ג.] תשפנה ביחד ולחוד את המכללה למינהל, מיידית, בגין כל תשלום בגין ימי מחלה (לרבות ימי מחלה בפועל ו/או פיצוי בגין ימי מחלה לא מנוצלים) המתייחס לימי מחלה שהצטברו עד ליום הקובע [1.9.00 - ד. ג.], או המחושב לפי תקופת עבודת המורה עד ליום הקובע, בפועל, בכפוף לכך שאלה ישולמו למורים.

א. **המכללה למנהל תהיה אחראית כלפי כל אחד מן המורים המועברים לפיצויי הפיטורים המגיעים לו, לפי החוק, הן בעבור תקופת עבודתו בחברה והן בעבור תקופת עבודתו במכללה למנהל,** כאילו היו תקופות העבודה הנ"ל תקופות באותה בעלות. המועצה והחברה תשפנה ביחד ולחוד, את המכללה בגין כל סכום שתשלם המכללה בפועל ואשר מתייחס לתקופה שקדמה ליום המעבר.

ב. **אין באמור בסעיף 7א' דלעיל כדי לפגוע ו/או למנוע תשלום פיצויי פיטורים מוסכמים בשיעור העולה על זה הקבוע בחוק.**

ג. מוצהר ומוסכם בין הצדדים, שמורה שמועבר, אם יתפטר עקב העברת הבעלות למכללה למנהל במשך שלוש שנים החל מהיום הקובע, יחשב כמפוטר ויהא זכאי לקבל פיצויי פיטורין כחוק מהמכללה למנהל או מכל בעלות אחרת אשר תבוא בנעליה, בניהולו של בית הספר. אין באמור בסעיף זה כדי לגרוע מזכויותיהם של המורים לנהל מו"מ לקבלת פיצויי פיטורים מוגדלים.

...

21. למרות האמור בסעיף 7 א' ו-ב' וכן סעיפים 13, 14, 15 דלעיל, מורים אשר יאלצו לפרוש מעבודתם בבית הספר עקב שינוי במגמות הטכנולוגיות של בית הספר, סגירתן או צמצום העבודה בהן, יקבלו פיצויי פיטורין מוגדלים, שישוכמו בין הצדדים. כל שינוי במגמות כאמור יעשה אך ורק בהסכמת ארגון המורים, אשר לא יתנגד לשינוי כאמור, אלא מטעמים סבירים.

...

23. **מוצהר ומוסכם בזה בין הצדדים, שבמידה ובעתיד המכללה למנהל תותר על ניהול ביה"ס והעסקת המורים, ביה"ס יוחזר לניהול החברה תוך שמירת רצף הזכויות של המורים. מורים**

שירצו בכך יעברו לרשות החברה ויועסקו על ידה באותם תנאים וזכויות אשר רכשו עד לאותו מועד. מורים שלא ירצו לעבור, יחשבו כמתפטרים.

11. ביום **29.11.01**, חתם התובע על הצהרה - על פי הנוסח שבנספח ב' להסכם העברת העובדים, לפיה - הוא יודע ומסכים לכך שעבר להיות עובד של רשת בתי-הספר של המכללה והפסיק להיות עובד של הנתבעת, וכי הוסברו לו פרטי הסכם העברת העובדים (נ/6, נספח ה'1).
12. ביום **3.5.05** הודיעה המכללה לתובע, כי הסכם העברת הניהול, מכוחו ניהלה את ביה"ס, מסתיים ביום **31.8.05**, והניהול חוזר לחברה; לכן - הוא יכול לבחור האם להמשיך לעבוד בביה"ס, כעובד של הנתבעת, או להתפטר (נ/6, נספח ו'). "מטעמי זהירות", הוסיפה המכללה, כי היא מוותרת על שירותיו של התובע, והעסקתו תסתיים במועד האמור.
13. ביום **7.8.05** נחתם הסכם בין המועצה והנתבעת לבין המכללה למינהל, לפיו הוחזר ניהול ביה"ס לידי הנתבעת, החל מיום **1.9.05** (להלן: **הסכם החזרת הניהול**; נ/6, נספח ד'). הסכם החזרת הניהול קבע שבמועד זה יעברו עובדי ביה"ס להיות עובדי הנתבעת, וזכויותיהם הוסדרו באופן דומה לזה שנעשה בהסכם העברת הניהול:
8. 'אחוזה' [הנתבעת - ד. ג.] תקלוט את כל עובדי ההוראה המועסקים בפועל בבית הספר ... בנוסף לכך תקלוט 'אחוזה' את כל עובדי המנהל שהועסקו בבית הספר נכון ליום 1.9.00 ... העובדים נשוא סעיף זה יכוננו להלן העובדים המועברים.
9. **החל מיום 1/9/05 ואילך, ייחשבו העובדים המועברים כעובדי 'אחוזה' בלבד**, ושכרם לרבות תנאים נלווים, הזכויות הסוציאליות וההפרשות אשר ייצברו אחרי יום 1/9/05, ישולמו על ידי 'אחוזה'.
10. 'אחוזה' תשמור על רצף הזכויות של כל העובדים המועברים, בכפוף להסכמים הקיבוציים החלים על העובדים הנ"ל.
11. המכללה מצהירה כי הפרישה את מלוא הכספים שהיה עליה להפריש, על פי דין ו/או לפי ההסכמים שבין הצדדים ו/או ההסכמים הקיבוציים, עבור העובדים לקרנות השונות, והיא תדאג להעביר ל'אחוזה' מכתבי שחרור מתאימים לענין כספים אלה. כמו כן תהיה המכללה אחראית לזכויותיהם כדין ו/או לפי ההסכם שבין הצדדים ו/או ההסכמים קיבוציים של כל העובדים שנצברו בגין התקופה שבין 1/9/2000 ועד ליום 31/8/2005. זכויות אלה מכל סוג שהוא, כגון הפרשות בגין ימי מחלה ו/או פנסיה ו/או דמי פיטורים ו/או כל זכות אחרת.
12. מוצהר ומוסכם, אין בהסכם זה לשחרר מי מהצדדים מכל טענה ו/או דרישה ו/או התחייבות בהתאם להסכם שנחתם ביום 22/8/01 בין אחוזה למכללה לארגון המורים, ככל שטענות ו/או דרישות ו/או התחייבויות אלה מתייחסות לתקופה שבין 1/9/2000 ועד 31/08/2005.
14. ביום **31.8.05** סיים התובע את עבודתו בביה"ס, ועל כך אין מחלוקת בין הצדדים. נסיבות סיום העבודה, קרי, האם התובע התפטר, לטענתו "בדין מפוטר" - "עקב חילופי המעבידים",

או פוטר על ידי המכללה, בהתאם למכתבה הנ"ל מיום 3.5.05, כטענת הנתבעת - לא גובו בראיות, מעבר למסמכים שצוינו לעיל. אולם, יש לציין, שהתובע העיד, כי הוא לא היה מעוניין לחזור לעבוד בנתבעת בגלל מעורבותה של המועצה [עמ' 10, ש' 10-12].

15. החל מיום 1.9.05 חזר ניהול בית-הספר לידי הנתבעת, על-פי הסכם החזרת הניהול.
16. לטענת התובע, לאחר סיום עבודתו בבית-הספר, החל מו"מ בנוגע לתביעותיו הכספיות, בינו לבין הנתבעת - אשר, לטענתו, לא הכחישה את מחויבותה כלפיו. במסגרת זו התקבלו שתי חוות-דעת, בקשר לתביעותיו, ולבסוף מונה הבורר. מנגד, לטענת הנתבעת, התובע הופנה על ידי אל המכללה על מנת שיקבל ממנה את זכויותיו, אך, הוא סירב, והחל להפעיל לחצים על חברי הוועד המנהל - לרבות באמצעות ראש המועצה, חברי המועצה, ונכבדים שונים בכפר - ולפנות אליהם בפניות חוזרות ונשנות שגבלו בהטרדה של ממש, על מנת שהנתבעת תסכים לדרישותיו. גרסת הנתבעת בעניין זה, אשר מוצאת תמיכה בעדויותיהם של חלבי, חביש ות'אבתי, מהימנה בעינינו ועדיפה על גרסת התובע [עדות חלבי: עמ' 17 - ש' 12-28, עמ' 18 - ש' 4-1; עדות חביש: עמ' 24 - ש' 8-1, עמ' 27 - ש' 25-30, עמ' 29 - ש' 15-22; עדות ת'אבתי: עמ' 58 - ש' 1-14; עדות התובע: עמ' 10, ש' 24-31]. ונדגיש, בהקשר זה, כי כלל אין זה משנה אם בפועל היה זה התובע אשר פנה שוב ושוב אל חברי הוועד, או שהיה זה בנו - עו"ד חוסיין זגייר, שאף מייצגו בהליך דן, או שאחרים מטעמו ביצעו הלכה למעשה את הפניות הנ"ל.
17. בעקבות זאת, התקבלו בעניינו של התובע שתי חוות-דעת, שסתרו זו את זו. ביום 22.9.05 נמסרה חוות-דעתם של עו"ד עדאל עלי, ששימש כיועץ המשפטי של המועצה, ועו"ד עבסי [נ/6, נספח ח' (להלן: חוות-הדעת הראשונה); דפיה נכרכו לא כסדרם]. חוות הדעת הראשונה מוענה אל מר רפיק סלאמה, מי שהיה אותה עת יו"ר המועצה (להלן: יו"ר המועצה). חוות-הדעת הראשונה קבעה כך:
- א. התובע סיים העסקתו ביום 31.8.05 עקב חילופי מעבידים - העברת ניהול בית-הספר מהמכללה לידי המועצה, החל מיום 1.9.05;
- ב. בהתאם לסעיף 11(א) לחוק פיצויי פיטורים, וההלכה הפסוקה, חילופי המעבידים הקנו לתובע זכות להתפטר ולקבל פיצויי פיטורים;
- ג. לפי סעיף 6(א) להסכם הקיבוצי - הנתבעת אחראית לתשלום הפיצויים;
- ד. סעיף 6(ב) להסכם הקיבוצי מאפשר תשלום פיצויים מוסכמים בשיעור העולה על זה שקבוע בחוק. הנתבעת שילמה בעבר למורים שסיימו עבודתם בבית-הספר פיצויים בשיעור גבוה בהרבה מהמגיע להם, מעבר לסכומים שהופרשו ל"מבטחים", לכן, נוצר "נוהג", אשר מעוגן בסעיף 6(ב) האמור, שמחייב אותה, כגוף ציבורי, לנהוג באופן דומה עם התובע - בשל עקרון השוויון;

ה. שיעור הפיצויים המינימאלי, על פי סעיף 12(א) חוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג-1963, הוא חודש אחד לכל שנת עבודה, לכן, הנתבעת צריכה לשלם זאת לתובע מעבר לסכומים שהופרשו ל"מבטחים".

בנוסף, נקבע בחוות-דעת זו, כי על הנתבעת לשלם לתובע פדיון מחלה, חופשה והבראה.

18. לאחר מכן, ביום 3.2.06, התקבלה חוות-דעתו של עו"ד יחיא ס. חילו (להלן: **עו"ד חילו**), שמוענה לידי חביש, אשר כיהן כיו"ר הוועד המנהל [נ/6], נספח ט' (להלן: **חוות-הדעת השניה**)). עיקר קביעותיה של חוות-הדעת השניה הוא כדלקמן:

א. התובע עבד תחת הנתבעת במשך 26 שנים, בטרם עבר ניהול בית-הספר למכללה - תחתיה עבד 5 שנים נוספות, לכן, סרובו להמשיך לעבוד עם החזרת הניהול לידי הנתבעת אינו מקים לו - בהכרח - זכאות לפיצויי פיטורים. אם התובע יתקש על תשלום פיצויי פיטורים מומלץ לפנות לבית-הדין לעבודה;

ב. בכל מקרה, גם אם תתקבל טענת התובע, כי חילופי המעבידים, ביום 1.9.05, מקנים לו זכאות לפיצויי פיטורים, משמעות הדבר היא שעד ליום זה המכללה הייתה מעבידתו. לכן, עליו להפנות אליה את דרישתו לתשלום פיצויי פיטורים ולא אל המועצה [בחוו"ד זו התייחסו אל ביה"ס והחברה-הנתבעת, כאל "המועצה המקומית"; ס' 2, שם];

ג. פיצויי פיטורים, אם התובע זכאי להם, מגיעים לו בגין כל תקופת עבודתו בבית-הספר, החל משנת 1974, שכן, הסכם העברת הניהול לידי המכללה קבע, כי זכויות המורים בבית-הספר יישמרו;

ד. אם יחליטו הנתבעת או המועצה לשלם לתובע פיצויי פיטורים, המכללה יכולה להתנער מחובתה לתשלום בגין 5 השנים שהתובע עבד אצלה, כיוון שהסכם בין התובע לבין המועצה/הנתבעת אינו מחייב אותה;

ה. לגבי שיעור הפיצויים, אין לשלם פיצויי מוגדלים, מאחר שטענה לקיומו של "נוהג" כזה התובע צריך לבסס, ובכל מקרה, לאור מצבה של המועצה, אין להמשיך בנוהג כזה גם אם היה קיים.

19. בשלב מסוים, בין היתר נוכח הלחצים שהופעלו עליו, התפטר חביש מתפקידו כיו"ר הוועד, ובמקומו מונה חלבי [נ/4, ס' 6; עדות חביש, עמ' 10-11]. גם חלבי התפטר כעבור זמן קצר - לא רק מתפקידו כיו"ר, אלא, מחברותו בוועד המנהל בכלל, לרבות בשל ההתנהלות מול התובע [עדות חלבי - עמ' 16, ש' 18-25, עמ' 17, ש' 15-24; עדות ת'אבת', עמ' 62, ש' 25-30; מכתב ההתפטרות סומן נ/1].

20. ביום 25.2.06 התקיימה ישיבה של הנתבעת, לשם קבלת חוות-דעת נוספת בעניינו של התובע, שתעזור לחברי הוועד המנהל להחליט כיצד לפעול, לאור הסתירות בין שתי חוות-הדעת שהיו

- לפניהם [עדות עאיק - עמ' 20, ש' 25-29; עדות חביש - עמ' 26, ש' 7-23, עמ' 27, ש' 21-22, עמ' 28, ש' 21-23; עדות ת'אבתי - עמ' 61, ש' 22-27; עדות הבורר - עמ' 67, ש' 5-7, 11-12, 17-22]. בישיבה נכחו 5 מחברי הוועד המנהל, מתוך 7 שהיו פעילים באותה עת: חביש, דאהר, עאיק, ת'אבתי, ומועדי, ו-2 חברי וועד נוספים - חלבי וד"ר מאג'ד חאגי (להלן: **חאגי**) - סירבו להגיע [עדות ת'אבתי - עמ' 62, ש' 9-12]. כמו כן, נכחו בישיבה 3 נציגי המועצה: יו"ר המועצה, סגנו - זיאד אבו-טריף, וחבר המועצה - פואד אבו-חמדה, וכן נכח בה עו"ד ח'יר, אשר הוזמן אליה על ידי ת'אבתי, על מנת שייתן חוות-דעת שלישית. על פי עדותו של ת'אבתי, שלא נסתרה והיא אמינה בעינינו, התובע הוא שהפנה אותו אל עו"ד ח'יר [נ/8, ס' 5; עדות ת'אבתי - עמ' 61, ש' 30-32, עמ' 62, ש' 1-3].
21. עו"ד ח'יר הציע להעביר את המחלוקת לבוררות, במקום חוות-דעת משפטית שלישית, וכי הוא עצמו ישמש כבורר [עדות עאיק - עמ' 21, ש' 30-32, עמ' 21, ש' 1-2; עדות חביש - עמ' 26, ש' 26-31, עמ' 27, ש' 1-2; עדות הבורר - שלא אישר בוודאות, אבל, גם לא הכחיש - עמ' 69, ש' 15-20]. לאחר שהתקבלה הסכמתו הטלפונית של התובע, לקיום בוררות יחיד, הוא עו"ד ח'יר, התקיימה הצבעה בעניין. 3 מחברי הוועד - מועדי, ת'אבתי ועאיק - הצביעו בעד העברת הסכסוך לבוררות, ואילו 2 מהם - חביש ודאהר - הצביעו בעד קבלת חוות-דעת נוספת. בפרוטוקול הישיבה [נ/6, נספח י' (להלן: **הפרוטוקול**)] - שנערך על ידי עו"ד ח'יר ולא על ידי מי מבין חברי הוועד - צויין, כי גם נציגי המועצה תמכו בפנייה לבוררות, אך, חתימותיהם לא נמצאות עליו [עדות הבורר - עמ' 69, ש' 31, עמ' 70, ש' 1; עדות ת'אבתי - עמ' 62, ש' 23-24].
22. בעקבות קבלת ההחלטה על מינוי בורר התפטר חביש מהוועד [עדות חביש - עמ' 24, ש' 12-30, עמ' 25, ש' 1-2, עמ' 38, ש' 24-31; עדות ת'אבתי - עמ' 56, ש' 19 ואילך, עמ' 63, ש' 1-3].
23. למחרת, ביום **26.2.06**, חתמו התובע, מחד, ות'אבתי כנתבעת, מאידך, על "הסכם בוררות" שנוסח על-ידי עו"ד ח'יר [נ/6, נספח י"ב; עדות הבורר - עמ' 69, ש' 29-30]. על פי המבוא להסכם, וסעיף 1 בו, נמסרה לבורר הסמכות להכריע בכל המחלוקות ביניהם בקשר לזכויותיו של התובע "בעקבות פרישתו המוקדמת לגמלאות בגין חילופי מעבידים בבית הספר".
24. במסגרת הליך הבוררות לא נערכה פגישה בה נכחו שני הצדדים ולא הוגשו כתבי טענות, והבורר, בעדותו, טען כי גדר המחלוקת הוגדר בהסכם הבוררות [עמ' 70, ש' 28-31; עמ' 71, ש' 1-14, 17-18].
25. הבורר העביר שאלונים, שנוסחו על ידו, לתובע, לאבו סאלחה, ול-3 מחברי הוועד המנהל של הנתבעת - על פי בחירתו. בעדותו טען, כי העביר את השאלונים לכלל חברי הוועד ורק חביש סירב לשתף עמו פעולה [עמ' 72, ש' 3-12], אולם, על פי הכתוב בפסק-הבורר, הוא התבסס - בנוסף לתובע ולאבו סאלחה - על שאלונים של 3 חברי וועד, והדבר אף נתמך בעדותו של עאיק, לפיה, למיטב ידיעתו, נמסרו שאלונים לת'אבתי, לדאהר ולו עצמו [ראו: סעיף 47']

לפסק-הבורר - נ/6, נספח א'; עדות עאיק - עמ' 18, ש' 28-31]. נוסח השאלונים שהועברו לחברי הוועד היה אחיד [עמ' 72, ש' 6], וכלל, בין היתר, שאלות כגון מדוע לדעתם זכאי התובע לפיצויי פיטורים; מדוע לדעתם זכאי התובע לפיצויי פיטורים מעבר לסכומים שהופרשו ל"מבטחים"; מדוע לדעתם זכאי התובע לפדיון ימי מחלה; מה דעתם על הסכמים שנעשו בעבר בין הנתבעת לבין מורים שסיימו עבודתם בבית-הספר; מה דעתם על חוות-הדעת שהתקבלו בעניין התובע [ראו השאלון שהופנה לעאיק - נ/2].

26. התשובות שקיבל הבורר על השאלונים לא נמסרו לצדדים. לטענת הבורר, הגורמים בנתבעת, אשר השיבו לו, ביקשו שהחומר יישאר לעיניו בלבד [עמ' 71, ש' 6-7], והוא אישר, כי לא ניתנה לנתבעת אפשרות לעיין בתשובות של אלה שביקשו שלא יחשוף את תשובותיהם [עמ' 71, ש' 15-16; עמ' 72, ש' 17-19]. אולם, מחקירתו עולה, כי גם תשובותיו של התובע על השאלון לא נמסרו לנתבעת, על אף שהתובע לא ביקש מהבורר שלא יגלו [עמ' 71, ש' 25-31]. בנוסף, הבורר קיים פגישות אישיות עם התובע ועם גורמים שונים בנתבעת: אבו סאלחה, ת'אבתי, עאיק ודאהר - אשר חלקן נערך בבית-הספר [עדות הבורר - עמ' 71, ש' 17-22; עדות עאיק - עמ' 18, ש' 30-32, עמ' 19, ש' 1-16; עדות אבו סאלחה - עמ' 52, ש' 17-22]. הבורר לא ניהל פרוטוקול של הישיבות האלה, ולטענתו אלו לא היו "ישיבות פורמאליות" [עמ' 71, ש' 23-24].

27. ביום 25.3.06 ניתן פסק-הבורר, שקביעותיו העיקריות הן אלה:

- א. בעניין מהות יחסי עובד-מעביד לא הייתה מחלוקת בין הצדדים;
- ב. בהתבסס על כך שבהסכם העברת הניהול, כמו גם בהסכם החזרת הניהול, נקבע, כי זכויות העובדים ישמרו - יש לראות בתובע עובד של הנתבעת בכל תקופת עבודתו בבית-הספר, והנתבעת מחויבת בתשלום זכויותיו;
- ג. בהסתמך על העובדות שהוכחו, ובעיקר חוות-הדעת הראשונה, התובע התפטר עקב חילופי מעבידים ולכן התפטרו דונה כפיטורים;
- ד. סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים קובע, כי התשלומים ל"מבטחים" לא יבואו במקום פיצויי פיטורים, אלא אם נקבע כך בהסכם הקיבוצי החל על הצדדים. על הצדדים חל ההסכם הקיבוצי [הבורר לא ציין, שההסכם הקיבוצי קובע, בסעיף 6(א), שהתשלומים ל"מבטחים" יהיו על חשבון פיצויי הפיטורים - ד.ג.], אולם, סעיף 6(ב) להסכם זה מאפשר תשלום פיצויי פיטורים מעבר לחוק, אם הייתה לכך הסכמה;
- ה. הנתבעת הסכימה לשלם לתובע פיצויי פיטורים מוגדלים. הסכמתה נלמדת מתשובות חברי הוועד המנהל ותשובות נציגי המועצה. אלה, רצו רק לברר אם הסכמתם חוקית, ומשנקבע בחוות-הדעת הראשונה, כי ההסכמה חוקית, אזי - היא סופית;
- ו. לפי סעיף 12 לחוק פיצויי פיטורים, שיעור הפיצויים המגיעים לתובע, מעבר לסכומים שהופרשו ל"מבטחים", הינו משכורת אחת לכל שנת עבודה;

- ז. התשלומים ששילמה הנתבעת בעבר למורים שסיימו עבודתם בבית-הספר, אינם מחייבים אותה, וכל מקרה נבחן לפי נסיבותיו - היו מקרים בהם שולמו כספים לעובדים שסיימו עבודתם והיו מקרים שלא;
- ח. התובע הפסיק את עבודתו לאחר גיל 55 בנסיבות המזכות אותו בפיצויי פיטורים, ולכן זכאי לפיצוי עבור ימי מחלה לא מנוצלים ממשד החינוך. על הנתבעת - בהתבסס על הסכם קיבוצי מיום 11.5.93 וחוזר תשס"ג/1, ובהתאם להוראות הממונה על תנאי שירות עובדי הוראה במשרד החינוך - להגיש את תביעתו למשרד החינוך.
- לפיכך, חייב הבורר את הנתבעת לשלם לתובע פיצויי פיטורים, בסך 480,000 ₪, וכן להגיש למשרד החינוך את בקשתו לפדיון ימי מחלה לא מנוצלים ולשלם לו, אם יתקבל תשלום.

דיון והכרעה

28. **נקדים ונאמר כבר עתה, כי דין הבקשה לביטול פסק-הבורר להתקבל, אף אם לא בשל כל הסיבות שנטענו על ידי הנתבעת.**
29. אכן, הלכה היא, כי בית-המשפט אינו יושב כערכאת ערעור על פסק בוררות, וכי לא בנקל יתערב בשיקול דעתו של הבורר ויורה על ביטול הפסק שיצא תחת ידיו. התערבות מעין זו מצומצמת לעילות שנקבעו בחוק, ותינקט במקרים חריגים בלבד. יחד עם זאת, אנו סבורים, כי המקרה שלפנינו הוא אחד מאותם מקרים מיוחדים בהם אין מנוס מלהורות על ביטולו של פסק-בורר.
30. הוראותיו של סעיף 24 לחוק הבוררות, הרלבנטיות לענייננו, קובעות כך:
- "24. בית המשפט רשאי, על פי בקשת בעל-דין (בחוק זה - בקשת ביטול), לבטל פסק בוררות, כולו או חלקו, להשלימו, לתקנו או להחזירו לבורר, מאחת העילות האלה:
- (1) לא היה הסכם בוררות בר-תוקף;
 - (2) הפסק ניתן על ידי בורר שלא נתמנה כדין;
 - (3) הבורר פעל ללא סמכות או שחרג מהסמכויות הנתונות לו לפי הסכם הבוררות;
 - (4) לא ניתנה לבעל-דין הזדמנות נאותה לטעון טענותיו או להביא ראיותיו;
 - ...
 - (7) הותנה בהסכם הבוררות שעל הבורר לפסוק בהתאם לדין והבורר לא עשה כן;
 - ...
 - (9) תכנו של הפסק מנוגד לתקנת הציבור;
 - (10) קיימת עילה שעל פיה היה בית משפט מבטל פסק דין סופי שאין עליו ערעור עוד."

31. כפי שיוסבר להלן, בענייננו, במסגרת ניהול הבוררות לא ניתנה לנתבעת אפשרות נאותה להשמיע טענותיה או להביא ראיות בנוגע לנושאים שבמחלוקת בינה לבין התובע, ובנוסף - הבורר לא פסק בהתאם לדין המהותי, על אף שחויב לכך בהסכם הבוררות. די בכך כדי לקבוע, שיש לבטל את פסק הבורר. למעלה מן הצורך, נתייחס לטענות נוספות של הצדדים.

א. לא היה הסכם הבוררות בר-תוקף ו/או הבורר נתמנה שלא כדין

32. הנתבעת העלתה מספר טענות כנגד תוקפו של הסכם הבוררות ומינויו של הבורר. לטענתה: במהלך הישיבה, ביום 25.2.06, נערכה שיחת טלפון לחאג', אשר התנגד למסירת הסכסוך לבוררות, ולפיכך היה שוויון בהצבעה; החלטת הוועד התקבלה בפורום חסר ולכן התקבלה שלא כדין; ת'אבתי' לא היה מוסמך לחתום לבדו בשם הנתבעת על הסכם הבוררות; נעדרה גמירות דעת, כיוון שחברי הוועד המנהל ביקשו חוות-דעת שלישית, והבורר הוא שהציע לקיים בוררות, בראשותו, ושכנע אותם בטענה, כי הדבר עדיף על חוות-דעת נוספת, מבלי שהסביר להם את אופיו המחייב של פסק הבורר והקושי לבטלו, והוא זה שאף ניסח את הסכם הבוררות, שהושג "בטעות ובהטעיה"; הבורר היה מוטה לטובת התובע, לאור היכרותם המוקדמת וייצוגו בעבר. הוא הסתיר את קשריו עם התובע ובכך הטעה את הנתבעת - הן לעצם הפניה להליך הבוררות, על פי עצתו, והן לעניין מינויו כבורר בסכסוך בין הצדדים.

33. מנגד, נטען על ידי התובע - כי לא נערכה כל שיחת טלפון לחאג'; כי הפורום בו התקבלה החלטת הנתבעת לא היה חסר; כי הנתבעת לא פעלה על פי כללי החתימה, להם היא טוענת, בהסכמים שחתמה בעבר; כי הנתבעת הסכימה להעביר את הסכסוך לבוררות ושיתפה פעולה עם הבורר ולכן היא מנועה מלהתכחש לכך, בדיעבד, ומנועה מלטעון למינוי פסול; כי לא ניתן לבטל הסכם בוררות לאחר שהליכי הבוררות החלו; וכי חברי הוועד המנהל ידעו על קשריו הקודמים של הבורר עם התובע, ובכל מקרה - לא היה בהם כדי ליצור חשש למשוא פנים.

הטענה שלא היה רוב של חברי הוועד להעברת המחלוקת לבוררות

34. איננו מקבלים טענה זו של הנתבעת, כיוון שאף אם התקיימה שיחת הטלפון הנטענת בה התנגד חאג' להעברת הסכסוך לבוררות - ואיננו קובעים שכך היה - אין בכך כדי להחשיב את קולו במניין המצביעים. לפי סעיף 36א לתקנון הנתבעת, כפי שתוקן בהחלטת האסיפה הכללית מיום 10.2.75, החלטות הוועד המנהל יתקבלו ברוב קולות הנוכחים (בתנאי שחבר הוועד שמונה על ידי הסוכנות היהודית הצביע בעד - לתנאי זה נשוב בהמשך) [ראו: נ/6, נספחים י"א, י"ד - בהתאמה]. האפשרות היחידה הקבועה בתקנון הנתבעת, להצבעתו של חבר וועד שלא נכח בישיבה, קבועה בסעיף 39 לתקנון, המאפשר לחבר וועד, שלא השתתף בישיבה מפאת היעדרותו מהארץ, להצביע בכתב או על ידי מברק. בענייננו, לא נטען שחאג' לא שהה בארץ, לכן, אין להביא אותו בחשבון הקולות בהצבעה, מה גם, שנטען להתנגדות טלפונית ולא בכתב [התנגדותו למינוי הבורר הועלתה על הכתב רק ביום 31.3.06 - ת/3].

35. הטענה שהחלטה על בוררות נעשתה בפרום חסר ועל הסכם הבוררות חתם רק מנהל אחד
 לפי סעיף 36א לתקנון הנתבעת, כפי שתוקן בהחלטת האסיפה הכללית הני"ל, על מנת שהחלטת הוועד המנהל תחייב את הנתבעת, נדרש, כי חבר הוועד שמונה על ידי נציגי הסוכנות היהודית (להלן: **הסוכנות**) יהיה מבין אלה שהצביעו בעדה. בנוסף לכך, לפי סעיף 48 לתקנון, התחייבויות החברה מצריכות חתימה של שני מנהלים, בנוסף לחותמת הנתבעת. אולם, על הסכם הבוררות חתום רק ת'אבת', בשם הנתבעת, שכן, חביש, שהיה חבר הוועד הנוסף בעל זכות החתימה בשם הנתבעת, התנגד להליך הבוררות.

36. על פי תדפיס רשם החברות [נ/6, נספח י"ג], הנתבעת הינה חברה פרטית, אך, לאור תחום פעילותה - ניהול בית-הספר - היא מהווה גוף דו-מהותי וחלות עליה גם נורמות מן המשפט הציבורי. על פי רוב, פגם בחתימה של חברה פרטית לא יביא לביטול הסכם בוררות, כל עוד לא היה על המתקשר לדעת על הפגם. לעומת זאת, כאשר מדובר בגופים ציבוריים, אזי, פגם כזה קשה יותר לריפוי. אף על פי כן, יתכנו מקרים בהם יהיה הגוף הציבורי מנוע מלהעלות טענה של היעדר חתימה, כדין; למשל - אם שיתף פעולה עם הבורר והתנהל כמי שהסכים להליך הבוררות [סמדר אוטולנגי **בוררות - דין ונוהל** כרך א 67-74 (מהדורה רביעית מיוחדת, 2005); (להלן: **אוטולנגי**)].

37. בענייננו, טען התובע, כי ת'אבת' ועאיק תמכו בו עוד טרם הפנייה לבוררות, וגם במהלכה, ואף בירכו אותו לאחר מתן הפסק, אולם, גם אם אמירות כאלה אכן הושמעו, אין הן אמירות רשמיות של הנתבעת. באופן דומה, גם שיתוף הפעולה עם הבורר, של חברי הוועד שנענו לפנייתו, לא היה שיתוף פעולה של הנתבעת עצמה, כיוון שפניית הבורר לא כוונה אליה, כגוף - כפי שיוסבר בהמשך. יחד עם זאת, קשה להתעלם מכך שהלכה למעשה מרבית חברי הוועד, כמו גם אבו סאלחה, לקחו חלק בהליך, נפגשו עם הבורר, ענו על שאלותיו והעבירו לידי מסמכים. יתרה מזו - בהסכמים אחרים להם הייתה הנתבעת צד, לא מולאו דרישות החתימה, הנטענות היום על ידי הנתבעת, כפי שטען התובע [ראו: **ת/1**, נספח 8]. יצוין, כי אף לגבי נוכחות נציגי הסוכנות בישיבות הנתבעת, הוכח שהנתבעת לא נהגה על פי האמור בתקנונה, ודומה שהדבר עולה כדי "מניעות" מלעשות שימוש בהעדרו [עדות חביש - עמ' 28, ש' 1-10; עדות ת'אבת' - עמ' 62, ש' 13-20]. ברם, איננו נדרשים לקבוע "מסמרות" בנקודה זו, לאור מסקנתנו, כי יש לבטל את פסק הבורר, מכוח ס"ק 4 ו-7, בסעיף 24 לחוק הבוררות.

הטענה בדבר העדר גמירות דעת לגבי פנייה לבוררות

38. אכן, בנסיבות העניין שלפנינו, יש טעם לפגם בכך שהבורר, שאף ערך את פרוטוקול הישיבה - למרות שאינו חבר הוועד המנהל - הוא אשר הציע את הליך הבוררות ואת עצמו כבורר, ושכנע את חברי הוועד, כי יש לכך יתרונות על פני מתן חוות-דעת נוספת על-ידו, בקשר לתובע.

39. אף על פי כן, אנו סבורים, כי אין בכך בכדי לפסול את הסכם הבוררות, שכן, על פי עדויות חברי הוועד, וכן עדות הבורר, היה ברור להם, כי פסק-בורר, להבדיל מחוות-דעת שלישית בעניינו של התובע, הוא מחייב, והבורר אף העיד, כי נשאל על כך והסביר שהדרך לביטולו איננה בערעור [עדות עאיק - עמ' 21, ש' 17-21; עדות חביש - עמ' 26; עדות ת'אבת' - עמ' 63; עדות הבורר - עמ' 67, ש' 23]. לא היו, אפוא, "טעות והטעיה", כלשון הנתבעת בסיכומיה.

הטענה בדבר קשריו הקודמים של הבורר עם התובע

40. לטענת הנתבעת, הייתה לבורר היכרות מוקדמת עם התובע, כיוון שבעבר היה תלמידו, והוא אף ייצג את התובע בהליך משפטי. כן נטען, כי שני בניו של התובע ליוו את הבורר לשיבת הוועד המנהל ביום 25.2.06. הנתבעת סבורה, כי בשל כך הבורר לא היה אובייקטיבי, אלא, מוטה לטובת התובע. איננו מקבלים טענה זו.

41. ראשית, הוכח, כי העובדה שהתובע לימד בעבר הרחוק את הבורר, הייתה ידועה לת'אבת', שהיה בן כיתתו של הבורר, ועאיק הצהיר, כי הבורר יידע על כך, אותו ואת יתר חברי הוועד, בתחילת הישיבה האמורה. עדות זו נתמכה אף בעדותו של הבורר [ת/6, ס' 6; עדות הבורר - עמ' 68, ש' 22-31]. שנית, לגבי הייצוג המשפטי של התובע על ידי הבורר, מדובר בהליך שהתקיים כעשור לפני הבוררות בין הצדדים בהליך דנן, התובע היה חלק מקבוצה אותה ייצג הבורר, בעניין הסדרת גבולות חלקה, ובאותו הליך היה מעורב אף אחיו של דאהר [עדות התובע - עמ' 11, ש' 10-19]. גם לגבי עניין זה הצהיר עאיק, כי הועלה על ידי הבורר בתחילת אותה ישיבה, והבורר אישר זאת בעדותו [ת/6, ס' 6; עדות הבורר - עמ' 68, ש' 22-31]. לא זו אף זו, במהלך שמיעת העדויות התברר כי לשני הצדדים הייתה היכרות מוקדמת עם הבורר - הן לתובע והן לחברי הוועד המנהל של הנתבעת, וגם הם, בחלקם, יוצגו על ידו בהליכים שונים בעבר [עדות הבורר בעמ' 68, ש' 5-31; עדות חביש בעמ' 41, ש' 17-19, עמ' 43, ש' 14-12]. לפיכך, אין בעובדת הייצוג שנתן לתובע, בכדי ליצור חשש למשוא פנים. שלישית, הטענה כי הבורר הגיע לישיבה ביום 25.2.06 מלווה בבניו של התובע, לא הוכחה, ובכל מקרה אין בה, כשלעצמה, בכדי להוביל למסקנה בדבר חוסר אובייקטיביות של הבורר [עדות הבורר בעמ' 69, ש' 23-28]. מהמקובץ עולה, שיש לדחות את טענות הביטול מכח ס' (1)24 ו-(2) לחוק.

ב. נושאי המחלוקת בין הצדדים אינם יכולים לשמש נושא לבוררות

42. הנתבעת טוענת, כי ענייני סטאטוס או זכויות קוגנטיות אינם יכולים להיות נושא לבוררות, ולכן - הבורר פעל ללא סמכות ולא יכול היה לקבוע קיומם של יחסי עבודה בין הצדדים או לקבוע, כי התובע התפטר "בדין מפוטר". בכך, לטענתה, חרג הבורר מהסמכויות הנתונות לו בחוק הבוררות. התובע טען, לעומת זאת, כי משלא טענה הנתבעת להיעדרם של יחסי עבודה, בעוד מועד, הרי שאינה יכולה להתכחש להם לאחר מתן פסק-הבורר; עוד טען, כי במקרים מסוימים ניתן למסור לבורר סכסוך על זכויות מכוח חוקי המגן, והנתבעת שיתפה פעולה עם הבורר והליך הבוררות, על-כן, היא מנועה מלטעון לחוסר סמכות, לאחר מעשה.

43. סעיף 3 לחוק הבוררות קובע, כי "אין תוקף להסכם בוררות בענין שאינו יכול לשמש נושא להסכם בין הצדדים" והלכה היא, ככלל, כי הסכם בוררות אינו יכול לסוב על שאלות בדבר מעמד של "עובד", קיומן של זכויות קוגנטיות או של תנאים מוקדמים להיווצרותן.
44. יחד עם זאת, נפסק, כי כלל זה איננו כלל נוקשה, ויתכנו נסיבות המצדיקות חריגה ממנו. כך, למשל, כמו בענייננו, כאשר הצד הטוען לחוסר סמכות הסכים, מלכתחילה, להעברת הסכסוך כולו לבוררות - לרבות בעניינים הקוגנטיים, והעלה את טענתו בדבר רק לאחר מתן פסק הבורר, ולא מתקיימים שיקולים של אינטרס הציבור, בגינם אין ליתן תוקף להסכמתו האמורה [ראו: [בש"א 314/07 אכשטיין - איגוד ערים לכבאות חולון, בת ים, אזור, בע"מ, ס' 14-11 לפסה"ד, 1.7.2008](#) (במאגר ממוחשב), והאסמכתאות המאוזכרות שם].
45. במאמר מוסגר נוסף, כי - לדעתנו - יש לפרש את סעיף 3 הנ"ל בצימצום, ביחס לדיני העבודה במשפט הישראלי, על מנת לאפשר לקדם יישוב מחלוקות, בעולם העבודה, בדרך של בוררות. שהרי, הרוב המכריע של סכסוכי העבודה קשור בשאלת קיומם של יחסי עבודה, או סיומם - לרבות הנסיבות שהביאו לכך, והזכאות לזכויות קוגנטיות מכוח חוקי המגן, צווי הרחבה או הסכמים קיבוציים. לטעמנו, שיקולי מדיניות שיפוטית מחייבים זאת - בראש ובראשונה מהטעם, שהליך הבוררות מהווה, במקרים המתאימים לכך, חלופה להתדיינות משפטית, הטומנת בחובה יתרונות רבים לצדדים, אך, גם מטעמי יעילות ועומס על בתי-הדין לעבודה [ראו גם: אוטולנגי, כרך א', עמ' 178]. מכאן - נדחית גם הטענה לביטול מכח ס' 24(3) לחוק.

ג. לא ניתנה לבעל-דין הזדמנות נאותה לטעון טענותיו או להביא ראיותיו

46. לטענת הנתבעת, אופן ניהול הבוררות פגע ביכולתה להתגונן כראוי, מפני טענותיו של התובע ודרישותיו, על-כן, לא היתה זו "בוררות" ויש לבטל את פסק-הבורר. לטענתה, במהלך הבוררות לא הוגשו כתבי טענות ולא הוברר גדר המחלוקת; לא קוים דיון, בנוכחות שני הצדדים, ולא ניתנה להם הזדמנות להציג עמדתם; הבורר לא אפשר הבאת ראיות ולא שמע עדים; הבורר הכריע על פי החומר שלפניו בלי לבקש את הסכמת הצדדים לכך; הבורר הוא שניסח את השאלון ובחר לאילו גורמים בנתבעת יועבר, ולא הפנה אותו אל הנתבעת עצמה; ואף לא ניתנה לנתבעת אפשרות לעיין בתשובות לשאלון שהופנה אל התובע.
47. כפי שכבר אמרנו, דינה של טענה זו של הנתבעת - להתקבל, אף אם לא בשל כלל הנימוקים שהועלו על ידה. סעיף 6 להסכם הבוררות קובע, כי הבורר אינו כפוף לדיני הראיות וסדרי הדין, אבל, אין פירושו של דבר חירות מוחלטת בכל הנוגע לאופן ניהול הבוררות, והלכה היא כי הבורר אינו פטור מכללי הצדק הטבעי, גם אם על פי הסכם הבוררות הוא פטור מסדרי דין וראיות [אוטולנגי, כרך ב', עמ' 1026-1037]. בענייננו, אין כל ספק שבאופן ניהול הליך הבוררות נפלו פגמים חמורים, היורדים לשורשו של עניין, וקיומם אינו מאפשר כל קביעה אחרת, מלבד ביטול הפסק שניתן בסופו של יום. להלן נימוקינו.

48. הסכם הבוררות קובע, כי כלל המחלוקות בין הצדדים יועברו להכרעת הבורר, אולם, הוא לא מפרט מהן אותן מחלוקות בהן ידון. כאמור, במסגרת הליך הבוררות לא נערך כל דיון בנוכחות הצדדים, ובכלל זה גם לא דיון מקדמי בו נפרשו השאלות שבמחלוקת, ולא הוסבר לצדדים, על ידי הבורר, כיצד יתנהל ההליך. המחלוקת אף לא הוגדרה בשום דרך אחרת, כגון, כתבי טענות של הצדדים, ואין לקבל את טענת הבורר, בחקירתו, כאילו השאלונים מהווים "ניירות עמדה" מטעם הצדדים [עמ' 70, ש' 28-31, עמ' 71, ש' 1-14].

49. בנוסף לכך - אמנם, ההסכם הסמיך את הבורר לשלוח שאלונים לצדדים - ואין נדרשת הסכמת הצדדים על מנת שהבורר יהא רשאי להכריע במחלוקת, בהתבסס על החומר שלפניו, כפי שטענה הנתבעת - אבל, משלוח שאלונים למי מחברי הוועד המנהל של הנתבעת, או עובדיה, לפי בחירת הבורר, תוך הימנעות מפניה ישירה אל הנתבעת, כגוף עצמאי, כמו גם מפגש עם גורמים שונים של הנתבעת וקבלת מסמכים שונים מידם, אינם תחליף לפנייה אל הנתבעת עצמה; שהרי, הנתבעת היא הצד לבוררות ולא אי אלו מבין חברי הוועד המנהל שלה, או המנהל האדמיניסטרטיבי. יתרה מכך, הדבר פגע באופן חמור ביכולתה של הנתבעת להגן על עצמה - למשל, נמנעה היכולת "לדבר בקול אחד" ובהתאם לאינטרסים המיטיבים עם החברה, להבדיל מהשמעת דעותיהם האישיות של חברי הוועד המנהל, אליהם פנה הבורר, ביוזמתו, וללא שקיפות. יש לפסול התנהלות כזו מכל וכל.

50. לא זו אף זו, הבורר קיים מפגשים אישיים עם התובע, ואף עם חלק מחברי הוועד המנהל ועם המנהל האדמיניסטרטיבי, מבלי לעדכן את הנתבעת, שהיא אישיות משפטית עצמאית. פגישות אלה לא תועדו על ידי הבורר בפרוטוקול, או באופן אחר, בהיותן - לדבריו - "לא פורמאליות"; בכך וגם באופי הפגישות - שנערכו בחלקן, במקום עבודתם של חברי הוועד המנהל של הנתבעת ובמהלך יום העבודה - יש טעם לפגם [ראו: ישראל שמעוני **אופק חדש בבוררות - דיני בורות עם ערכאת ערעור** 158-156 (2009)]. יתרה מכך, כללי הצדק הטבעי דורשים, בין היתר, ששני הצדדים יוכלו להשמיע טענותיהם לגבי חומר הראיות שיהווה בסיס להכרעת הבורר. במקרה זה, התשובות לשאלונים כלל לא הועברו אל הצדדים, ולפיכך לא יכלה הנתבעת להגיב עליהם (תגובה נמנעה גם מהתובע, כמובן). ברי, כי אי הצגת התשובות של הצד השני לשאלון, אשר היווה ראיה מרכזית בהכרעת הבורר, ואי מתן אפשרות להגיב עליהן, מהווה פגיעה חמורה ביכולת הנתבעת להתגונן כדבעי.

51. זאת ועוד, סעיף 5 להסכם הבוררות קובע, כי "הבורר יעמיד את תיק הבוררות לרשות בעלי הדין, בכל עת סבירה, לעיון והעתקה", אבל, לנתבעת לא ניתנה האפשרות לעיין בחומר, אף לאחר מתן פסק הבורר. גם בעת שהעיד לפניו, לא הסכים הבורר להציג לבי"כ הנתבעת את השאלונים והתשובות, אלא, "ברפרוף... מחמת החסיון..." [עמ' 72, ש' 10-12].

52. טענת הבורר היא, כי אותם חברי וועד מנהל בנתבעת, אליהם היפנה את השאלונים, ביקשו שלא לחשוף את תשובותיהם - **אין להכשיר התנהלות כזו**. הבורר, אמנם, הוסמך להחליט לפי "מיטב שפיטתו" ללא קשר לדיני הראיות או לסדרי הדין בבית-משפט [ס' 6 להסכם הבוררות], ברם, בד בבד נקבע בסעיף 2 להסכם הבוררות, כי - "הבורר רשאי להורות לבעלי הדין להשיב לשאלונים, לגלות ולהמציא מסמכים ולעשות כל דבר אחר הכרוך בניהול הבוררות כפי שרשאי היה לעשות בית המשפט בתובענה שהוגשה לפניו". פומביות הדיון היא מאושיות היסוד בשיטתנו המשפטית ולא הובאה לפנינו כל הצדקה תקפה ל"חסיון" שהטיל הבורר, על העדויות שגבה, בניגוד לכל המקובל והנהוג במקומותינו. מהלך זה הפך את "הבוררות" להליך "עלום", וגרם לשמיטת הקרקע תחת פסק-הבורר, באופן שאין לו יותר על מה לעמוד.
53. על זאת נוסף, שאיננו מקבלים את טענת התובע, כי מאחר שהבורר שיבח את אבו סאלחה על שיתוף הפעולה אין הנתבעת יכולה לטעון שלא הייתה לה הזדמנות להעלות טענותיה. כפי שכבר ציינו, הנתבעת ואבו סאלחה לא חד הם, ובכל מקרה, עצם שיתוף הפעולה מצד אבו סאלחה, אף אם היה, אינו מעיד שקוימו כללי הצדק הטבעי וניתן לנתבעתה יומה בבוררות.
54. אף אין לקבל את טענת התובע, שהמחלוקת בין הצדדים הייתה משפטית גרידא, ולא עובדתית, ולכן לא היה כל צורך בעדויות ולא נפגעה זכות הטיעון של הנתבעת. עצם הגדרת המחלוקת, להבדיל מהמחלוקת עצמן, היא עצמה שאלה שבעובדה. כמו כן, פסק הבורר מבוסס גם על הכרעות עובדתיות, כגון - שאלת הסכמת חברי הוועד המנהל לשלם לתובע יותר מהקבוע **בחוק פיצויי פיטורים**, במידה והתשלום חוקי, או היעדר הסכמתם, שהיוותה את הבסיס לקביעת הבורר, כי הנתבעת חייבת בתשלום פיצויי פיטורים חריגים לתובע.
55. לאור כל האמור לעיל - **אנו קובעים, כי לא ניתן לנתבעת יומה בפני הבורר ונפגעה יכולתה להעלות את טענותיה, להביא ראיות ולהתגונן כראוי. לפיכך - יש לבטל את פסק הבורר, מכח העילה הקבועה בסעיף 24(4) לחוק הבוררות.**

ד. הבורר לא פסק בהתאם לדין המהותי

56. סעיף 6 להסכם הבוררות קובע, בין השאר, כי "הבורר יהיה קשור בדין המהותי ובדיני העבודה המקובלים במשפט ...", והנתבעת טוענת, שלא עשה כן. לטענתה, הבורר התעלם לחלוטין מכך שהמכללה, ולא הנתבעת, היא המעבידה האחרונה של התובע, וכלל לא התייחס לסוגיה - על מי מוטלת חובת תשלום פיצויי פיטורים, בעת חילופי מעבידים באותו מקום עבודה.
57. בנוסף, נטען על ידי הנתבעת, כי בקובעו שהייתה הסכמה מצד הנתבעת לשלם לתובע פיצויים מעבר למחוייב בחוק, התבסס הבורר על חוות-הדעת הראשונה בהתעלם מחוות-הדעת השניה, שעמדה אף היא אל מול עיניו.

58. עוד נטען על ידה, כי הבורר לא הציג את הבסיס החוקי, בנוגע לחיובה לפנות אל משרד החינוך לגבי פדיון ימי מחלה לא מנוצלים של התובע.
59. מנגד, טען התובע, כי הבורר הכריע לאחר שבדק את הדברים ושמע את טיעוני הנתבעת, ואין להתערב בפסק שנתן גם אם הוא טעה בפירוש הדין המהותי. כמו כן טען התובע, כי שאלת הזכאות לפיצויי פיטורים מהמכללה כלל לא עלתה. התובע מסכים, שאין מחלוקת שמיום **1.9.00** ועד ליום **31.8.05**, עבד אצל המכללה ולטענתו הוא לא סירב לעבוד תחת מעביד חדש, כפי שטענה הנתבעת, אלא, הנתבעת הייתה מעבידתו הקודמת שניהול בית-הספר שב אליה. מה גם, טוען התובע, שעל פי ההסכמים שבין המכללה והנתבעת, אין המכללה אחראית לזכויות העובדים בגין התקופה שטרם יום **1.9.00**, וישנם סעיפי שיפוי בינה לבין הנתבעת [ראו: סעיף 12 לתגובתו לבקשה השניה לביטול פסק-הבורר].
60. אנו סבורים, כי הנתבעת צודקת גם בטענותיה הנ"ל, ויש לבטל את פסק הבורר גם מן הסיבה שלא פסק בהתאם לדין המהותי, כפי שהיה מחויב על פי הסכם הבוררות. אכן, לא כל טעות ביישום הדין המהותי מהווה עילה לביטול פסק בורר. דא עקא, שבמקרה שלפנינו, התעלם הבורר לחלוטין מן הדין החל על הצדדים, כמו גם מתוכן המסמכים והראיות, שעמדו בבסיס הכרעתו, המנויים בס' **7** לפסק, וזו עילה לביטול פסק-הבורר [שמעוני, עמ' 299-300].
61. ראשית - הסכם הבוררות העביר את כלל המחלוקות בין התובע והנתבעת להכרעתו של הבורר מבלי לפרטן, אך, ברור, שגם שאלת זהות הגורם החב בתשלום פיצויי פיטורים לתובע, ככל שיקבע שהוא זכאי לקבלם, הייתה נתונה במחלוקת. הדבר עולה מתוך חוות-הדעת השניה, שדנה בכך וקבעה, כי חובת התשלום מוטלת על המכללה, ונלמד גם מעצם העברת הסכסוך לבוררות, במקום לקבל חוות-דעת משפטית נוספת, לאחר שחוות-דעת השניה סתרה את חוות-הדעת הראשונה, בעניין חובת הנתבעת, דווקא, לשלם לתובע פיצויי פיטורים.
62. הבורר קבע שהתקיימו יחסי עבודה בין התובע לבין הנתבעת בכל תקופת עבודתו בביה"ס, בנימוק שהסכמי הנתבעת והמכללה קובעים שמירת רצף זכויות של העובדים. אלא מאי? שמירת רצף זכויות וזהות המעביד החב בתשלומן אינם אחד, והבורר התעלם לגמרי מסעיפים בהסכמים הנ"ל, הקובעים במפורש אחרת, היינו - שהתובע היה עובד המכללה בעת שסיים לעבוד בביה"ס, כיוון שמעולם לא חזר להיות עובד הנתבעת.
63. על פי ס' **1 לחוק פיצויי פיטורים**, המעביד שפיטר את העובד הוא שחב בפיצויי פיטורים (בגין כל תקופת העבודה באותו מקום עבודה), על-כן, היעדר דיון בשאלת זהותו של מי שחב בתשלום, קרי, זהותו של המעביד האחרון, והסתפקות בדיון בשאלה, האם נסיבות הפסקת עבודתו של התובע מזכות בפיצויי פיטורים, ואם כן, מה שיעורם - כפי שנעשה בפסק-הבורר -

- איננה פסיקה לפי הדין המהותי, או טעות בפירוש הדין המהותי, כי אם - התעלמות ממנו. כך ככלל, ובפרט, כאשר התשובות מעוגנות במפורש בהסכם העברת העובדים.
64. נעיר, כי גם השאלון שניסח הבורר, אינו מבקש התייחסות לשאלה, על מי מוטלת החובה החוקית לשלם את זכויות התובע? נהפוך הוא; הבורר ביקש מהנשאל לענות על שאלות, כגון, למי הודיע התובע על הפסקת עבודתו, או, האם הייתה הרעה של ממש בתנאי עבודתו בשבע השנים האחרונות - "ללא כל קשר לזהות הבעלות מכללה למנהל ו/או ועד מנהל אחוה" [נ/2, שאלות מס' 2, 4, 5 ו-6].
65. שנית - הבורר קבע, כי הנתבעת חייבת בתשלום פיצויי פיטורים מוגדלים לתובע, מאחר שהיא הסכימה לכך, הסכמה אשר נלמדת, לשיטתו של הבורר, מתוך "התשובות של כל המנהלים של הנתבעת ונציגי המועצה המקומית, והדבר היחידי שעניין אותם הוא האם ההסכמה שלהם היא חוקית או לא חוקית ותו לא, ומשנקבע בחוות דעתו של עו"ד עאדל עלי שהוזמנה כדין מטעם הנתבעת כי התשלום הוא חוקי, אזי ההסכמה היא סופית" [ס' 19 לפסק-הבורר]. אולם, לפי פסק-הבורר, ברשימת המסמכים שעמדו לרשותו של הבורר נכללו תשובותיהם לשאלון של 3 חברי וועד מנהל, בלבד, ולא של כולם [ראו סעיף 7 לפסק].
66. בכל מקרה, התשובות הנ"ל אינן מהוות תחליף להחלטה מסודרת של הוועד המנהל בנתבעת, בדבר הסכמתה של זו לשלם לתובע תשלום כזה או אחר, ואין ביכולתן לחייב את הנתבעת. באופן דומה - אין כל מסמך, ברשימה המנויה בפסק-הבורר, המעיד על גישת נציגי המועצה, בכלל, או על הסכמה מצידם לשלם לתובע מעבר לקבוע [בחוק פיצויי פיטורים](#), בפרט; מה גם, שאין כל בסיס חוקי לחיוב הנתבעת בתשלום כלשהו לתובע, בהסתמך על דעתו האישית של מי מבין חברי הוועד המנהל שלה.
67. יתרה מזו, בקובעו, כי חברי הוועד נתנו הסכמתם לשלם לתובע פיצויי מוגדלים - בהינתן שהתשלום חוקי - ויש לראות בהם כמי שהסכימו, כיוון שחוות-הדעת הראשונה קבעה שהתשלום חוקי, התעלם הבורר מחוות-הדעת השניה אשר סתרה זאת, סתירה בגינה פנו לבורר מלכתחילה. מכאן, שקביעתו, שלא מבוססת על הראיות שלפניו, מנוגדת לדין המהותי.
68. שלישית - סעיף 12 [בחוק פיצויי פיטורים](#) קובע את שיעור הפיצויים, על פי החוק, ולא ניתן להסתמך עליו לשם קביעת שיעורם של פיצויים מוסכמים, כביכול, שיהיו מעבר לקבוע בחוק. לפיכך, משעה שאין בפסק-הבורר קביעה עובדתית, בדבר ההסכמה על גובהם של פיצויי פיטורים מוגדלים, החלטת הבורר, כי אלה יחושבו לפי משכורת אחת לכל שנת עבודה - איננה פסיקה לפי הדין המהותי, אלא, פסיקה שרירותית, לפי דעתו שלו.

69. רביעית - על פי [חוק פיצויי פיטורים](#), התפטרות "בדין מפוטר" דינה כפיטורים לעניין אותו חוק, בלבד, משמע - לעניין תשלום פיצויי פיטורים, ואין בה די, כשלעצמה, על מנת לקבוע זכאות לזכויות אחרות, כגון, תשלום עבור ימי מחלה לא מנוצלים. משכך, אין בסיס לקביעת הבורר, שהתובע זכאי לתשלום כזה - [ממשרד החינוך](#) - רק משום שהפסיק את עבודתו בנסיבות המזכות אותו בפיצויי פיטורים (כיוון שהתפטר, לדעתו, "בדין מפוטר"), והיה באותה עת מעל גיל 55 [ס' 27 לפסק-הבורר]. הבורר לא פירט את תוכן המקור הנורמטיבי למסקנה זו ונראה, שגם לקביעתו זו לא היה בסיס בדין ויש בה התעלמות מהדין המהותי.

70. אשר על כן - **אנו קובעים, כי פסק הבורר ניתן שלא בהתאם לדין המהותי ודינו ביטול, גם על פי העילה המנויה בסעיף 24(7) [לחוק הבוררות](#).**

71. בטרם נסיים, נציין, כי אין לקבל את טענות התובע, בעניין שיפוי בין הנתבעת לבין המכללה. הסדרים אלה אינם מעניינו של התובע ואין בהם כדי להשפיע על זכויותיו.

72. בשולי הדברים, ובזוהירות הנדרשת, נתהה - שמא, מאחר שהתובע בחר להתפטר מהמכללה, ללא סיבה סבירה לא לחזור לעבוד בנתבעת, יש לראות צעד זה כהתפטרות לכל עניין ודבר, כפי שהוסכם מראש, בתיאום עם ארגון המורים, בס' 23 להסכם העברת העובדים. גם מנקודה זו התעלם הבורר לחלוטין.

ה. תוכן פסק הבורר מנוגד לתקנת הציבור

73. לטענת הנתבעת, פסק-הבורר פוגע בתפיסות היסוד של חברה סוציאלית, אותן מחיל משרד החינוך על מורים, וביניהם התובע, ובשוויונות, כיוון שחלק מהמורים שפרשו מביה"ס - כמו כאמל שרף וכן שריף סעב, אשר צוינו בפסק-הבורר - לא קיבלו דבר כאשר סיימו את עבודתם בביה"ס. היא מוסיפה וטוענת, שפסק-הבורר מנוגד לתקנת הציבור גם משום שמשמעותו הינה הוצאת סכומי כסף גבוהים ביותר מהקופה הציבורית, של גוף המתקצב על ידי משרד החינוך, ללא כל בסיס שבדין.

74. התובע טוען, לעומת זאת, כי הנתבעת שילמה פיצויי פיטורים מוגדלים למורים שפרשו מעבודתם אצלה, בשיעור של מאות אחוזים מעבר לסכומים שהופרשו לטובתם בפנסיה מקיפה. הוא גם מדגיש את הודעת ב"כ היועץ המשפטי לממשלה, כי מאחר שהוראות סעיף 29 [לחוק יסודות התקציב](#), אינן חלות על הנתבעת "ובשים לב למכלול נסיבות העניין, לא מצא היועץ המשפטי לממשלה להצטרף להליך זה" [הודעת פרקליטות המדינה, מיום 12.11.06]; זאת, על אף שהנתבעת ביקשה את התייצבות הממונה על השכר. לדעתו, פירוש הדבר, שהיועץ המשפטי לממשלה "לא מצא כל פסול בפסק הבורר" [ס' 7.5 לסיכומי התשובה].

75. דומה, כי התובע מעניק לביטוי המעורפל "מכלול נסיבות העניין", משמעות רבה מדי. ידיעה שיפוטית היא, כי היועץ המשפטי לממשלה אינו מתערב בכל הליך בין שני צדדים פרטיים, גם אם מדובר בנושא המשיק לאינטרס ציבורי. כאשר אין למדינה עניין ישיר בהליך, כמו במקרה זה, בו לא מדובר בגוף מתוקצב או נתמך, כמשמעו בחוק התקציב, יש מגוון שיקולים המביאים, בהצטברותם, להחלטה לא להתייצב בהליך. אין להסיק מכך הכשר לפסק-הבורר.
76. פגיעה בתקנת הציבור משמעה פגיעה באושיות הסדר החברתי, בערכים והעקרונות המרכזיים אותם מבקשת החברה להנהיג ולקדם [ע"ע 495/07 מרכז מעיין החינוך התורני בארץ ישראל, תאגיד - הרב חמד, ס' 40-42 לפסה"ד, 22.11.2009 (במאגר ממוחשב), והאסמכתאות המובאות שם]. לטעמנו, עצם חיוב הנתבעת בתשלום סכומי כסף גבוהים לעובד שסיים את עבודתו בביה"ס, איננו מהווה, כשלעצמו, פגיעה כזו.
77. אכן, כפי שטען התובע, ועל פי ההסכמים שצירף לתצהירו [ת/1, נספח 8], הנתבעת שילמה בעבר סכומים גבוהים אף יותר, למנהלים ולמורים שסיימו את עבודתם אצלה, מסיבות שונות. יחד עם זאת, אותם מנהלים ומורים עמם נערכו הסכמים אלה, היו עובדי הנתבעת בעת שסיימו את עבודתם בביה"ס, ואילו התובע סיים את עבודתו בביה"ס כעובד המכללה.
78. לאור קביעתנו, כי פסק-הבורר ניתן שלא על פי הדין המהותי, בו חויב הבורר, לפי הסכם הבוררות, ומבלי שניתנה לנתבעת הזדמנות נאותה להביא בפניו את טענותיה וראיותיה - אין הכרח להכריע, האם יש בכך גם פגיעה בתקנת הציבור; לא למותר להוסיף, כי ביטול פסק בוררות בעילה זו איננו דבר שיעשה על נקלה.

ו. קיימת עילה בגינה היה בית-משפט מבטל פסק-דין סופי

79. לטענת הנתבעת, עצם הפגיעה בכללי הצדק הטבעי, באופן ניהול הליך הבוררות על ידי הבורר, מהווה עילה לביטול הפסק גם על פי ס' 24(10) לחוק הבוררות.
80. אולם, גם עילה זו תתקבל בנסיבות חריגות, בלבד, ושעה שקבענו, כי דרך ניהול הבוררות פגעה ביכולת הנתבעת להתגונן כדבעי, ובכך מתקיימת עילת הביטול הקבועה בס' 24(4), לחוק הבוררות, אין צורך לבחון גם את מסגרת ס"ק 10 לסעיף האמור.

ז. עיוות דין

81. סעיף 26(א) לחוק הבוררות, קובע, כי "בית המשפט רשאי לדחות בקשת ביטול על אף קיומה של אחת העילות האמורות בסעיף 24, אם היה סבור שלא נגרם עיוות דין". ככל שעילת הביטול חמורה יותר נובע עיוות הדין מעצם התקיימותה. במקרה דנן, אין ספק, כי הפגמים החמורים באופן ניהול הבוררות, כשלא נתן לנתבעת יומה בפני הבורר, כן גרמו עיוות דין; כך

גם המרחק הרב, בין הבסיס החוקי, כביכול, עליו השתית הבורר את קביעותיו לבין הדין המהותי החל על הצדדים, לפיו היה עליו לפסוק, וממנו התעלם הבורר בנקודות חשובות.

סיכום

82. לאור כל האמור לעיל - מקבלת הבקשה לביטול פסק-הבורר, בהתאם לעילות הביטול, המנויות בסעיפים 24(4) ו-24(7) לחוק הבוררות.

83. לא הוכחו עילות הביטול, מכח ס"ק (1), (2), ו-(3) לסעיף 24 הנ"ל; ונוכח המסקנה בדבר עילות הביטול הקיימות, לא מצאנו שיש צורך להכריע בדבר קיומן של עילות ביטול נוספות, מכח ס"ק (9) ו-(10) לסעיף האמור.

84. משנדחו חלק מהעילות לביטול פסק בוררות, להן טענה הנתבעת, ובהתחשב בתוצאה - המשפיעה על זכויות גמלאי - כל צד ישא בהוצאותיו.

85. זכות ערעור לבית-הדין הארצי לעבודה, בירושלים, תוך 30 יום מיום קבלת פסק-דין זה.

ניתן היום, 6 באוגוסט 2010 (כ"ו באב תש"ע), בהעדר הצדדים. המזכירות תמציא העתקים לבאי-כח הצדדים, בדואר רשום.

דלית גילה, שופטת

עמי לוי, נציג מעבידים

משה קידר, נציג עובדים

דלית גילה 1465/06-54678313

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)